

Profesor **Andrzej Budzanowski** urodził się dnia 13 marca 1933 r. we Lwowie, gdzie otrzymał podstawowe wykształcenie. W 1945 r., już po zakończeniu II wojny światowej, jako 12-letni chłopiec przeniósł się do Krakowa. Tam kontynuował edukację.

W trudnych latach pięćdziesiątych studiował fizykę w Uniwersytecie Jagiellońskim, uzyskując tytuł magistra w roku 1955. Od samego początku swojej kariery naukowej współpracował z prof. Henrykiem Niewodniczańskim. W roku 1961 uzyskał stopień doktora nauk matematyczno-fizycznych na Uniwersytecie Jagiellońskim. W roku 1966, mając zaledwie 33 lata, przedstawił rozprawę habilitacyjną zatytułowaną „Nieelastyczne rozpraszanie cząstek alfa na jądrach”.

Za jego osiągnięcia w dziedzinie fizyki jądrowej, Rada Państwa przyznała mu w roku 1978 tytuł profesora nauk fizycznych. W Instytucie Fizyki Jądrowej stanowisko profesora piastował aż do swojej śmierci. Do roku 1998 wykładał fizykę na Uniwersytecie Jagiellońskim. Przez wiele lat kierował Zakładem Reakcji Jądrowych w Instytucie Fizyki Jądrowej. W latach 1990-2004 sprawował funkcję dyrektora naczelnego Instytutu. To właśnie dzięki jego wysiłkom Instytut Fizyki Jądrowej został przekształcony w jednostkę naukową Polskiej Akademii Nauk w roku 2004. Rozpoczął także starania o uruchomienie terapii hadronowej w Instytucie.

W świecie nauki znany jest ze swych badań w dziedzinie zderzeń ciężkich jonów. Był jednym z pierwszych, którzy zaobserwowali i zinterpretowali zwiększenie przekroju czynnego w obszarze wstecznych kątów, czyli tzw. "efekt glory". Jako pierwszy zaobserwował także rozpad silnie związanej cząstki alfa. Mocno zaangażował się w badania multifragmentacji jąder i jądrowych przejść fazowych, w tym w badaniach nad przejściem do plazmy kwarkowo-gluonowej. W ostatnich latach zajmował się tzw. przyprogową produkcją mezonów w zderzeniach elementarnych hadronów i w zderzeniach proton-jądro. Był nauczycielem dwóch generacji fizyków jądrowych. Opublikował ok. 300 prac naukowych w czasopismach o zasięgu międzynarodowym. Wielu z jego uczniów uzyskało tytuł profesora.

Profesor Andrzej Budzanowski był członkiem Polskiej Akademii Nauk, Polskiej Akademii Umiejętności, Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Europejskiej Akademii Sztuki, Wiedzy i Nauk Humanistycznych oraz Amerykańskiego Towarzystwa Fizycznego, a także członkiem wielu komitetów naukowych. Był także przewodniczącym Komitetu Programowego Fizyki Jądrowej ZIBJ Dubna oraz wice-przewodniczącym Komitetu Fizyki Polskiej Akademii Nauk. W 2004 r. otrzymał tytuł Honorowego Doktora ZIBJ w Dubnej. W uznaniu jego zasług polskie władze przyznały mu wiele nagród i odznaczeń.

Profesor Andrzej Budzanowski był nie tylko wybitnym fizykiem, ale także prawdziwym moralnym autorytetem. Był zapalonym taternikiem i grotolazem, odpoczywał najchętniej z ukochaną żoną w swoim domku w Bukowinie. Był namiętnym melomanem, świetnie znał i grywał na fortepianie muzykę klasyczną.

Zmarł dnia 27 maja 2011 r. w Krakowie. Zostawił dwóch dorosłych synów i czworo wnuków, oraz wielką rzeszę wychowanków, współpracowników i przyjaciół.

Na zawsze pozostanie w pamięci fizyków w Polsce i na świecie.